

Subsidiarita trestní represe

Společenská škodlivost činu, která není zákonným znakem trestného činu, má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenskou škodlivost je třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu a dalším okolnostem případu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní v případech, v nichž posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 197/2013, ze dne 20.3.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 20. března 2013 o dovolání obviněného V. K., proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 15. 11. 2012, sp. zn. 55 To 502/2012, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 4 T 107/2012, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného V. K. odmítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 17. 8. 2012, sp. zn. 4 T 107/2012, byl obviněný V. K. uznán vinným v bodě I. zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku, v bodě II. zločinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 3 tr. zákoníku a v bodě III. přečinem vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, jichž se podle popsanych skutkových zjištění dopustil tak, že

I. v době od 13. 6. 2011 do 29. 6. 2011 pod příslibem prodeje bytové jednotky v domě na pozemku v katastrálním území S. H., obec L., část obce L., spoluvlastnického podílu o velikosti ... na společných částech domu a spoluvlastnického podílu o velikosti ... na pozemku, vše zapsané na listu vlastnictví vedeném u Katastrálního úřadu pro L. k., katastrální pracoviště L., vylákal a následně převzal od poškozené O. T., ve dvou částkách finanční hotovost v celkové výši 500.000,- Kč, a to jednak dne 13. 6. 2011 částku ve výši 420.000,- Kč předanou v budově Magistrátu města L. po podpisu smlouvy o smlouvě budoucí, jejímž předmětem byl budoucí prodej uvedené nemovitosti, a dále dne 29. 6. 2011 částku ve výši 80.000,- Kč, předanou v budově Magistrátu města L., jako platby za prodej výše uvedené nemovitosti v předem dohodnuté celkové ceně 500.000,- Kč, přičemž při jednání o prodeji, jakož i při podpisu smlouvy o smlouvě budoucí dne 13. 6. 2011 zamlčel, že na uvedené nemovitosti je zřízeno zástavní právo ve prospěch Wüstenrot hypoteční banka, a. s., ve výši 950.000,- Kč vzniklé v souvislosti se smlouvou o poskytnutí hypotečního úvěru, dále zamlčel, že ze strany Wüstenrot hypoteční banka, a. s., bylo k datu 14. 12. 2010 v důsledku neplacení předepsaných splátek od této smlouvy odstoupeno, zároveň zamlčel, že usnesením Okresního soudu Liberec ze dne 22. 11. 2010, č. j. 64 EXE 6054/2010-5, byla nařízena exekuce k uspokojení nároků oprávněné V. K. a exekučním příkazem ze dne 24. 3. 2011, č. j. 36-Ex 2213/2010-10, byl nařízen exekuční prodej předmětné nemovitosti, v důsledku něhož měl zakázáno uvedenou nemovitost převést na někoho jiného nebo jí zatížit a jakkoliv s ní nakládat, s vědomím, že v důsledku neschopnosti hrazení uvedených závazků o

nemovitost s jistotou přijde, podal dne 29. 6. 2011 návrh na vklad vlastnického práva k uvedené nemovitosti ve prospěch poškozené O. T. v budově Katastrálního úřadu pro L. k., Katastrální pracoviště L., a to na základě podvržené kupní smlouvy o prodeji předmětné nemovitosti uzavřené mezi prodávajícím V. K. a kupujícím O. T., kterou však jmenovaná poškozená nepodepsala, když podepsala smlouvu jiného znění, a v ní uvedl kupní cenu za předmětnou nemovitost pouze ve výši 90.000,- Kč a zároveň závazek O. T. převzít splácení hypotečního úvěru. Vklad vlastnického práva k uvedené nemovitosti však s ohledem na exekuční příkaz k prodeji nemovitosti proveden nebyl, vylákané finanční prostředky poškozené O. T. nevrátil a užil je pro vlastní potřebu a způsobil jí tak škodu ve výši 500.000,- Kč,

II. v přesně nezjištěné době v rozmezí od 13. 6. 2011 do 21. 7. 2011 na nezjištěném místě úmyslně neoprávněně pozměnil směnku ze dne 13. 6. 2011, kterou se O. T. jako výstavce zavázala zaplatit dne 29. 6. 2011 na řad V. K. částku ve výši 90.000,- Kč tak, že směnečnou sumu 90.000,- Kč udanou na směnce jak slovy, tak čísly změnil na údaj 190.000,- Kč a „jednostodevadesát tisíc“, a takto pozměněnou směnku následně ve dvou případech uplatnil jako pravou, a to dne 21. 7. 2011, kdy ji na základě plné moci předal v L. v ulici U O. k vymožení AVP pohledávky, s. r. o., a následně pak dne 8. 9. 2011 v zastoupení svého advokáta JUDr. J. V. podal Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci společně s originálem pozměněné směnky návrh na vydání směnečného platebního rozkazu, přičemž na základě tohoto návrhu Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci vydal dne 12. 12. 2011 směnečný platební rozkaz pod č. j. 37 CM 309/2011-21,

III. v L. v době od 26. 1. 2011 do 4. 3. 2011 jako odsouzený, kterému byl rozsudkem Okresního soudu v Liberci sp. zn. 1 T 94/2009, s právní mocí dne 12. 11. 2010, uložen trest odnětí svobody ve výměře dvou let, který byl podmíněně odložen na zkušební dobu tří roků a šesti měsíců se stanovením dohledu probačního úředníka, opakovaně v reakci na výkon tohoto dohledu vyhrožoval probační úřednici Mgr. A. T., která dohled probačního úředníka realizovala, tak, že zaslal na její služební telefon účastnického čísla, SMS zprávy s výhrušným textem, a to dne 26. 1. 2011 v 15:36:11 hod. z telefonu účastnického čísla zprávu m. j. „Ještě jedna otázka na to proč nemám označený zvonek jménovkou ... ještě jeden komunistický invektiv a váš úřad dostane jasnou odpověď na vaši nepotřebnost ... Komunisti vaše urny naše budoucnost. K.“, dne 4. 3. 2011 v 02:11:44 hodin z telefonu účastnického čísla zprávu m. j. „Ty špínó komunistická o co se to snažíš! Vyvíjíš aktivity proti člověku, který jako jediný má tu sílu a čest se postavit tomuto zkorumpovanému vámi komunisty nakaženému systému. Nech toho, jinak zkurvysyn T. bolševická nula. Dopadne špatně.“

Za tyto trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 234 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání pěti roků a šesti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Současně bylo rozhodnuto o náhradě škody.

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci jako soud odvolací usnesením ze dne 15. 11. 2012, sp. zn. 55 To 502/2012, odvolání podaná proti shora uvedenému rozsudku soudu prvního stupně jednak obviněným, a jednak státním zástupcem v neprospěch obviněného zaměřené proti výroku o trestu, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodná zamítl.

Obviněný podal proti tomuto usnesení soudu druhého stupně prostřednictvím obhájce JUDr. R.E. s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání. Ve vztahu ke skutku pod bodem I. uvedl, že od poškozené O. T. nedostal částku 500.000,- Kč, ale za byt od ní jako cenu obdržel jen 90.000,- Kč a zbylých 410.000,- Kč mu poškozená nevyplatila. Obviněný sice připustil, že se soudy celou záležitostí podrobně zabývaly, avšak soud prvního stupně i přesto neodstranil rozpory ve výpovědích poškozené a jejího syna, a obviněnému neuvěřil a odsoudil ho, přestože jednal po celou dobu v dobré víře, že jde o běžnou obchodní transakci, se kterou byly strany srozuměny. Obviněný se snažil odstranit všechny zjišťované pochybnosti, o čemž svědčí záznamy z jednání jak o

obchodních podmínkách, tak i z exekučního úřadu. Ke skutku v bodě II. obviněný uvedl, že doznal, že směnka byla na částku 190.000,- Kč dopsána, avšak stalo se tak s vědomím poškozené O. T., o čemž svědčí i záznam o jejich schůzce. Způsob, jakým soud prvního stupně hodnotil pravost směnky, věrohodnost poškozené i znaleckého posudku z oboru písmoznalectví obviněný považuje za jednostranný, a tedy nesprávný. K jednání pod bodem III. obviněný uvedl, že jej spáchat nemohl, protože telefon, z něhož byly zprávy zaslány, byť byl jeho vlastnictvím, užívala jiná osoba, která měla být předvolána jako svědek v odvolacím řízení, avšak v mezidobí zemřela, což činí obhajobu obviněného v danou chvíli v podstatě nepřezkoumatelnou. I přes tuto výhradu však připustil skutkový děj, který byl zjištěn a namítal, že jednání, které je v něm popsáno, nevykazuje všechny znaky přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Rovněž namítl, že uvedený čin nebyl spáchán v intenzitě, jíž zákoník u tohoto přečinu předpokládá, a proto mělo být toto jednání postoupeno jako přestupek. V závěru dovolání obviněný navrhl, aby je dovolací soud zrušil a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší státní zastupitelství, jemuž byl opis dovolání obviněného doručen dne 12. 2. 2013, písemně sdělilo, že se k dovolání nebude věcně vyjadřovat.

Když Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), zkoumal, zda obviněným označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl uplatněn v souladu s jeho zákonným vymezením, neboť dovolání lze podat pouze z důvodů taxativně uvedených v § 265b tr. ř.

Dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytykat výlučně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedení dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. na podkladě tohoto, ale ani žádného jiného dovolacího důvodu není možné (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2002, sp. zn. 7 Tdo 421/2002, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 8. 2002, sp. zn. 5 Tdo 482/2002 Sb., anebo usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 4. 2003, sp. zn. I. ÚS 412/2002, příp. další).

S tímto vymezením uvedeného dovolacího důvodu koresponduje i zásada, že Nejvyšší soud je povinen vycházet ze skutkového zjištění soudu prvního stupně a teprve v návaznosti na tento skutkový stav zvažuje hmotně právní posouzení, přičemž skutkové zjištění soudu prvního stupně nemůže změnit, a to jak na základě případného doplňování dokazování, tak ani v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů (srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2003, sp. zn. III. ÚS 732/02, a ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03).

Obviněný tento dovolací důvod s ohledem na shora vymezená kritéria nenaplnil těmi výhradami, jimiž brojil proti skutkovým zjištěním, jež ve věci učinil okresní soud a s nimiž se ztotožnil i soud odvolací. Jde konkrétně o výhrady ve vztahu ke skutku pod bodem I., jimiž zpochybňoval věrohodnost výpovědi poškozené a jejího syna ohledně o zaplacení a převzetí částky 500.000,- Kč. U bodu II. se jedná o námitky, jimiž sice připustil, že na směnce přepsal výši sumy, avšak tvrdil, že poškozená o provedené změně věděla, anebo kterými brojil proti skutečnostem zjištěným ve znaleckém posudku z oboru písmoznalectví. V bodě III. pod označený dovolací důvod nelze podřadit tvrzení, že to nebyl on, kdo posílal výhrůžné SMS zprávy probační úřednici.

Těmito argumenty obviněný popíral svoji vinu, neboť v zásadě tvrdil, že činy proběhly jiným

způsobem, než jak bylo výsledky provedeného dokazování prokázáno. Tím se primárně domáhal změny skutkových zjištění ve svůj prospěch, přičemž jeho obhajoba byla nejen výpovědmi poškozené a jejího syna, ale i dalšími s nimi korespondujícími důkazy vyvrácena. Jde o výhrady netýkající se hmotně právního posouzení skutku ani jiného hmotně právního posouzení, jak předpokládá uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a nenaplnují ani žádný jiný důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1, 2 tr. ř. Jelikož tyto výhrady nebyly učiněny v souladu se zákonem vymezenými důvody dovolání podle § 265b tr. ř., Nejvyšší soud nemohl dovolání obviněného z jejich podnětu přezkoumávat.

Za jedinou výhradu, která s označeným dovolacím důvodem koresponduje, je ve vztahu k bodu III. uvedené tvrzení, že čin zde popsany nemůže být posouzen jako přečin podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, protože nevykazuje znaky jeho skutkové podstaty a ani nedosahuje intenzity zákonem pro tento přečin předpokládané, a požadoval, aby v něm byl shledán přestupek. Obviněný tudíž pouze v této části dovolání brojil proti správnosti použité právní kvalifikace, protože vytýkal nenaplnění jejich formálních znaků a neuplatnění zásady subsidiarity trestní represe vyjádřené v § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Protože jde o hmotně právní námítky, Nejvyšší soud z jejich podnětu mohl zkoumat, zda jsou opodstatněné.

Přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku se dopustí ten, kdo jinému vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody pro výkon pravomoci úřední osoby.

Pokud jde o jednotlivé formální znaky tohoto přečinu, jsou jimi „vyhrožování usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením značné škody“, a to „pro výkon pravomoci“ „úřední osoby“. K naplnění této skutkové podstaty se vyžaduje, aby pachatel vyhrožoval některou újmou v tomto ustanovení výslovně uvedenou, přitom stačí, byla-li výhrůžka usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu vážně pronesena, a stalo-li se tak pro výkon úřední osoby. Jde vlastně o vyhrožování spácháním některého úmyslného trestného činu, zejména vraždy, ublížení na zdraví, těžkého ublížení na zdraví apod. Nezáleží na tom, zda měl pachatel určitý úmysl výhrůžku splnit a zda výhrůžka byla v konkrétním případě způsobila u poškozeného vyvolat důvodnou obavu z jejího uskutečnění (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněná pod č. 5/1963 a č. [37/1995](#) Sb. rozh. tr.). Výhrůžka musí být míněna vážně a pronesena takovým způsobem, který je schopen obecně vyvolat obavu, že pachatel splní to, čím vyhrožoval.

Podle skutkových zjištění popsanych v bodě III. se obviněný tohoto přečinu dopustil v zásadě tím, že prostřednictvím mobilního telefonu na mobilní telefon probační úřednice pověřené výkonem dohledu, který probíhal v rámci zkušební doby podmíněně mu odloženého trestu odnětí svobody, zasílal zprávy obsahující výhrůžky ublížením na zdraví a usmrcením této úřednici nebo jejímu manželovi. Za takové výroky lze považovat „váš úřad dostane jasnou odpověď na vaši nepotřebnost...Komunisti vaše urny naše budoucnost“, „nech toho, jinak zkurvysyn T. bolševická nula dopadne špatně.“ K tomu je však třeba zdůraznit, že jde jen o část zpráv, které obviněný na telefon probační úřednice zasílal. Ve většině z nich však obsah nebyl výslovně výhrůžný, ale spíše urážlivý, anebo obviněný těmito zprávami uváděl obecná sdělení připomínající různé souvislosti s Hitlerem, komunisty, nacisty apod. I v těchto zprávách byla patrná nenávist, kterou obviněný vůči probační úřednici choval, a to i s ohledem na to, že nastoupila na místo jiné probační úřednice, která dříve výkon dohledu nad obviněným vykonávala, a již se obviněný opět domáhal.

Kromě těchto zjištění jsou v obsahu spisu doloženy další podstatné okolnosti, a to zejména, že Mgr. A. T. byla jako probační úřednice Probační a mediační služby České republiky, středisko L., pověřena k výkonu dohledu probačního úředníka, který byl obviněnému uložen na základě rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 14. 4. 2010, sp. zn. 1 T 94/2009, pravomocného dne 12. 11. 2010. Tato probační úřednice převzala dozor nad výkonem dohledu obviněného v lednu 2011. Již v počátku

výkonu tohoto dohledu obviněný dostatečně nespolupracoval a svými postoji dával najevo, že se podmínkám dohledu odmítá podrobit (srov. č. l. 527 až 539 spisu). V rámci takto stanoveného výkonu dohledu byla vzájemná komunikace probační úřednice a obviněného realizována především prostřednictvím mobilních telefonů, jejichž telefonní čísla si pro účely konkretizace jednotlivých úkolů předali. Obviněný prostřednictvím mobilních zpráv komunikoval s probační úřednicí opakovaně (viz záznamy jednotlivých textových zpráv na č. l. 537 až 534). Protože obviněný se odmítal dostavovat na sjednané schůzky, a probační úřednice v záměru, že jej navštíví, po něm požadovala sdělení adresy a určení místa, kde se zdržuje, obviněný reagoval textovými zprávami, jež jsou ve výroku o vině popsány.

Podle skutkových zjištění a s přihlédnutím k celému kontextu prokázaných souvislostí je znak vyhrožování usmrcením nebo ublížením na zdraví ve smyslu § 326 odst. 1 věta první (návěty) tr. zákoníku, naplněn, avšak bylo nutné zkoumat, zda v těchto souvislostech byla probační úřednice v projednávané věci úřední osobou.

Pro posouzení této otázky je nutné zmínit, že podle § 1 odst. 1, 2 zákona č. [257/2000](#) Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. [2/1969](#) Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. [359/1999](#) Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. [257/2000](#) Sb.“) Probační a mediační služba, která je organizační složkou státu a účetní jednotkou, provádí v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo trestním zákoníkem nebo trestním řádem úkony probace a mediací ve věcech projednávaných v trestním řízení. Podle § 2 odst. 1 zák. č. [257/2000](#) Sb. se probací rozumí organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, kontrola výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, včetně uložených povinností a omezení, sledování chování odsouzeného ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, dále individuální pomoc obviněnému a působení na něj, aby vedl řádný život, vyhověl soudem nebo státním zástupcem uloženým podmínkám, a tím došlo k obnově narušených právních i společenských vztahů.

Podle § 4 odst. 2 zák. č. [257/2000](#) Sb. probační a mediační činnost spočívá zejména a) v obstarávání podkladů k osobě obviněného a jeho rodinnému i sociálnímu zázemí, b) ve vytváření podmínek pro rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání, nebo pro schválení narovnání, zejména projednání a uzavření dohody mezi obviněným a poškozeným o náhradě škody nebo o vydání bezdůvodného obohacení, nebo dohody o narovnání, případně podmínek pro další takové procesní postupy či tresty nespojené s odnětím svobody, c) ve vykonávání dohledu nad chováním obviněného v případech, kdy bylo rozhodnuto o nahrazení vazby probačním dohledem, d) ve vykonávání dohledu nad chováním obviněného v případech, kdy byl dohled uložen, ve sledování a kontrole obviněného v průběhu zkušební doby, v kontrole výkonu dalších trestů nespojených s odnětím svobody, včetně trestu obecně prospěšných prací, ve sledování výkonu ochranných opatření, e) ve sledování a kontrole chování odsouzeného v průběhu zkušební doby v případech, kdy bylo rozhodnuto o podmíněném propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody.

Kdo patří mezi úřední osoby, vymezuje ustanovení § 127 odst. 1 tr. zákoníku tak, že se za ní považují; a) soudce, b) státní zástupce, poslanec nebo senátor Parlamentu c) prezident České republiky, České republiky, člen vlády České republiky nebo jiná osoba zastávající funkci v jiném orgánu veřejné moci, d) člen zastupitelstva nebo odpovědný úředník územní samosprávy, orgánu státní správy nebo jiného orgánu veřejné moci, e) příslušník ozbrojených sil nebo bezpečnostního sboru nebo strážník obecní policie f) soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z pověření soudu nebo státního zástupce, g) notář při provádění úkonů v řízení o dědictví jako soudní komisař, h) finanční arbitr a lesní jeho zástupce, i) fyzická osoba, která byla ustanovena stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů.

Z tohoto výčtu osob je zřejmé, že v ustanovení § 127 odst. 1 písm. a) až i) tr. zákoníku že probační úředník není osobou výslovně vyjmenovanou v § 127 odst. 1 písm. a), b), c), e) až i) tr. zákoníku. Lze tedy usuzovat, zda jej lze při splnění dalších podmínek považovat za úřední osobu ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku. Vzhledem k tomu, že se probační úředník jakožto pracovník Probační a mediační služby podílí na plnění zákonem vymezených úkolů státu, nejedná se ani o člena zastupitelstva nebo odpovědného úředníka územní samosprávy či orgánu státní správy uvedeného v písm. d) cit. ustanovení. Speciální úkoly, jež jsou probačnímu úředníkovi svěřeny zákonem o Probační a mediační službě umožňují jej podřadit pod pojem „jiný orgán veřejné moci“.

Za orgán veřejné moci, který byl definován v ústavním nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 371/99, se považuje jakýkoliv orgán, autoritativně rozhodující o právech a povinnostech subjektů, ať již přímo nebo zprostředkovaně. Kritériem pro určení, zda jiný subjekt než orgán státní správy nebo územní samosprávy jedná jako orgán veřejné moci, je skutečnost, zda konkrétní subjekt rozhoduje o právech a povinnostech jiných osob a tato rozhodnutí jsou státní mocí vynutitelná, nebo zda může stát do těchto práv a povinností zasahovat.

V projednávané věci se jedná a posuzuje činnost probační úřednice vyplývající z § 4 odst. 2 písm. d) zák. č. [257/2000](#) Sb. a spočívající ve vykonávání dohledu nad chováním obviněného v průběhu zkušební doby, což jí bylo uloženo konkrétním rozhodnutím soudu na základě § 81 odst. 1 a § 84 odst. 1 tr. zákoníku. Ve smyslu těchto ustanovení se na výkon dohledu užije ustanovení § 49 až 51 tr. zákoníku. Podle § 49 odst. 1 tr. zákoníku se dohledem rozumí pravidelný osobní kontakt pachatele s úředníkem probační služby, spolupráce při vytváření a realizaci probačního plánu dohledu ve zkušební době a kontrola dodržování podmínek uložených pachateli soudem nebo vyplývajících ze zákona.

Z těchto obecných ustanovení určujících podmínky dohledu uloženého v trestním řízení, je zřejmé, že probační úředník, se zejména při realizaci výkonu trestu uloženého v rámci trestního řízení soudy podílí na plnění úkolů státu. Přitom současně používá k tomu svěřené pravomoci, a to přesto, že se svou činností na plnění úkolu státu nepodílí tím, že by vydával v rámci tohoto procesu sám rozhodnutí, tedy že by „přímo nebo zprostředkovaně rozhodoval o právech a povinnostech subjektů“, ale výslovně na základě zákona vykonává, resp. zajišťuje výkon a realizaci rozhodnutí vydaných soudem. Uvedená činnost probačního úředníka je tedy součástí procesu rozhodování, který zahrnuje fázi přípravnou, vlastní přijetí rozhodnutí a fázi jeho výkonu. Je-li s pojmem pravomoci spojeno nejen vydávání rozhodnutí, ale i jejich přijímání a realizace jejich výkonu, potom i výkon soudy vydaných rozhodnutí je součástí této rozhodovací pravomoci státu, neboť jde logicky o podmínku, bez které by takového rozhodnutí, nemohlo být vykonáno anebo jeho výkon by nemohl být v souladu se zákonem uskutečněn (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 371/99).

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud dospěl k závěru, že probační úředník zajišťující výkon trestů uložených soudy, splňuje zákonem stanovená hlediska vymezující orgán veřejné moci, a proto požívá ochrany úřední osoby ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku.

Na základě všech těchto úvah je z uvedeného zřejmé, že pokud obviněný v projednávané věci vyhrožoval újmou na zdraví či dokonce fyzickou likvidací jí samotné nebo osoby jí blízké (manžela poškozené) prostřednictvím SMS zpráv zasílaných na mobilní telefon probační úřednici, která nad obviněným, jakožto podmíněně odsouzeným v inkriminované době vykonávala dohled, naplnil znaky skutkové podstaty přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, neboť tak činil proto, aby ji odradil od plnění jejích povinností při realizaci a kontrole dohledu nad jeho osobou a úkonech s tím souvisejících (viz § 49 až 51 a § 81, 84 tr. zákoníku).

Když Nejvyšší soud shledal, že zjištěný čin obviněného naplňuje všechny formální znaky uvedeného přečinu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, ve vztahu k němuž se obviněný domáhal své

beztrestnosti i s odkazem na zásadu subsidiarity trestní represe a z ní plynoucí princip ultima ratio, nebylo možné ani v této části jeho dovolání vyhovět. S touto námitkou se zcela správně již odvolací soud vypořádal, a Nejvyšší soud jen pro úplnost doplňuje, že trestným činem podle trestního zákoníku je takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku).

Z toho vyplývá, že závěr o tom, zda je v konkrétním případě vhodné aplikovat zásadu uvedenou v § 12 odst. 2 tr. zákoníku, lze zejména v případě méně závažného trestného činu, neboť podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku, trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Společenská škodlivost činu, která není zákonným znakem trestného činu, má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenskou škodlivost je třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu a dalším okolnostem případu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní v případech, v nichž posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2012, schválené dne 30. 1. 2013, dosud neuveřejněné).

Na podkladě těchto hledisek Nejvyšší soud vycházel ze všech zjištěných okolností daného případu a shledal, že jednání, které je obviněnému kladené za vinu, je zejména s ohledem na obsah vyřčených výhrůžek a intenzitu a opakovanost zasílaných zpráv, závažným činem. Jak totiž i sama probační úřednice uvedla, i když je na různé invectivy odsouzených v rámci své praxe zvyklá, s ohledem na osobu obviněného a způsob, jakým jí byly výhrůžky adresovány a formulovány, považovala tyto za vážně míněné a vyvolaly v ní obavy, že by je obviněný mohl vyplnit. Rozhodné je i to, že obviněný se tímto způsobem snažil ztížit či znemožnit výkon probačního dohledu, a tedy i kontrolu, kterou nad ním jeho prostřednictvím měla být vykonávána.

Posuzovaná věc je tedy škodlivým jednáním, u něhož nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiných právních předpisů, např. přestupkového zákona a jím stanovených nástrojů k odstranění vadného stavu. Použitá právní kvalifikace je proto namístě s tím, že nebyla porušena zásada ultima ratio vyjadřující jen podpůrnou roli trestního práva, ale bylo zde zcela namístě na čin obviněného aplikovat normy trestního práva a vést obviněného za tento čin k trestní odpovědnosti a vyvodit z něj i trestněprávní důsledky s ním spojené, jak soudy obou stupňů zcela správně učinily, když shledaly, že obviněný po všech stránkách naplnil formální znaky přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

Nejvyšší soud ze všech rozvedených důvodů dovolání obviněného považoval za zjevně neopodstatněné a jako takové ho podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)